

Tillegg til beretningen for 1999:

SYSSELSETTINGSPOLITIKK

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Arbeidsformidling og arbeidsleie

Arbeids- og administrasjonsdepartementet oppnevnte et utvalg 6.mars 1998 som skulle utarbeide en utredning med vurderinger av arbeidsformidling og utleie/ innleie av arbeidskraft. Utvalget la frem utredningen 8. september 1998. Fra LO's side deltok LO-sekretær Liv Undheim som på noen punkter markerte andre standpunkter enn flertallet.

Utvalget skulle bl.a. "vurdere om regelverket for formidling og utleie/innleie av arbeidskraft er tilpasset behovene i dagens arbeidsmarked og i hvilken grad de ivaretar arbeidstakernes rettigheter. Ansettelsesvilkår ved utleie av arbeidskraft vurderes også".

Utvalget foreslo å oppheve reguleringen av utleie og at de generelle begrensningene i fremtiden legges på innleie av arbeidskraft, ved å knytte opp innleie fra vikarbyrå til arbeidsmiljøloven § 58 A. Dette innebærer at en virksomhet kan leie inn arbeidstakere i samme utstrekning som det kan benyttes midlertidig ansatte. Reguleringen av arbeidsleie flyttes fra sysselsettingsloven til arbeidsmiljøloven (og tjenestemannsloven).

Utvalget foreslo videre at innleie av arbeidskraft fra ordinære virksomheter skal være tillatt dersom arbeidsgiver har drøftet dette med tillitsvalgte før beslutning om innleie foretas. Det skal også stilles krav om at den utleide har fast ansettelse i utleiebedriften og har ordnede lønns- og arbeidsvilkår. Utvalget anga videre at det innføres et prinsipp om at innleiebedriften inngår avtale med de tillitsvalgte dersom innleie overstiger en viss prosent av de ansatte i innleiebedriften og innleieforholdet er av en varighet ut over en bestemt periode.

Utvalget foreslo at monopolet på arbeidsformidling oppheves og at det samtidig opprettes et statlig vikarbyrå for å øke bredden og styrken i arbeidsmarkeds-politikken.

Saken ble gjenstand for bred debatt i fagbevegelsen. Ett utgangspunkt for LO var at dagens system medførte liten respekt for regelverket som følge av mangel på kontroll og tilfeldige og foredede grensedragninger mellom ulike typer arbeids-takere.

Krav fra LO's side som utvidelser av arbeidstakernes permisjonsrettigheter, blant annet gjennom en etter- og videreutdanningsreform og andre ordninger som bidrar til midlertidig fravær medførte også et økende behov for å se på vikarordninger for at midlertidig arbeid kan skje i ordnede former.

I sin uttalelse om NOU 1998:15 gikk LO på denne bakgrunn inn for å la reguleringen av innleie/utleie skje på en ny måte, gjennom Arbeidsmiljøloven og avtaler mellom partene. LO forutsatte da at kriteriene ble skjerpet (for å tilfredsstille § 58 A, 1 b) og at kontroll og oppfølging ble styrket. Dels gjennom en landsdekkende og oppegående offentlig etat og arbeidsmarkedspolitikk, dels gjennom å gi avtaleverket en mer sentral rolle (avtale ved alle leieforhold mellom bedrifter, uansett omfang).

På flere punkter gikk imidlertid regjeringen Bondevik i mer liberalistisk retning enn Blaalidutvalgets flertall.

Saken ble lagt frem for stortinget i Ot prp nr 70 og ble behandlet i 1999. LO fulgte opp saken gjennom en rekke møter med departement og Storting. LO ville unngå en forskyvning av maktbalansen på arbeidstakernes bekostning. Kommunalkomiteens tilråding følger av Innst. O. nr. 34 (1999-2000), avgitt 10.12.99. og ble vedtatt av Stortinget i år 2000.

Oversikten nedenfor illustrerer maktkampen som utspilte seg i kjølvannet av Blaalidutvalgets utredning og hvilke hovedpunkter LO kjempet for.

Under rubrikken Ot.prop. 70 har vi gjengitt forslagene fra utvalgets flertall på 6 hovedpunkter. Under rubrikken LO er vår holdning til de ulike punktene, mens rubrikken Stortingets vedtak gjengir vedtakene på disse 6 områdene.

Lovendringen skal evalueres etter 2 år.

"BLAALID"/OT. PROP. 70

1. Innleie av arbeidstakere fra virksomhet som har som formål å drive utleie (vikarbyrå)

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
Etter §58 A nr. 1	Etter 58 A nr 1B	Etter 58 nr. 1

2. Innleie av arbeidstakere fra virksomhet som ikke har til formål å drive utleie (produksjonsbedrifter)

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
15% og 2 år	Avtale uansett omfang	10% og 1 år

3. Om opprettelse av statlig utleieselskap

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
Lite selskap underlagt dep.	Landsdekkende knyttet til A-etaten	Landsdekkende knyttet til A-etaten

4. Helsepersonell unntas fra innleiebestemmelsene

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
Helsepersonell unntas	Alle grupper kan unntas	Alle grupper kan unntas

5. Retten til å reise søksmål etter §58 A nr. 4

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
Individuelt	-	Individuelt

6. Omgjøring av arbeidsdirektoratets styre til råd

Ot. prop. 70	LO	Stortingets vedtak
Råd	Styre	Råd